

SZARVAS ÉS VIDEKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:	Előfizetési árak:	Kiadóhivatal:
Vármegye-utca 986. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. — Kéziratok vissza nem adatnak. BÉRMENTETLEN LEVELEK EL NEM FOGADTATNAK.	Egész évre . . . . . 4 ft. — Félévre . . . . . 2 ft. Negyedévre . . . . . 1 ft. — Egyes szám . . . 8 kr. MEGJELEN HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.	Belicey-utca 11. szám, (saját ház), hova az előfizetés-pénzek intézendők. — Hirdetéseket jutányos áron elfogad. BÉLYEGDIJ MINDEN HIRDETÉSÉRT 30 KRAJČÁR.

Márczius 15.

D.) „Holnap ki kell vinnünk a sajtósabadságot! És ha lelövődöznek? Isten neki, ki várhat szebb halált?”

Ily szavakkal mondott jó éjszakát negyvenhat év előtt Márczius hó 15-én Petőfi Jókainak és másnap, Márczius hó 15-én, ugyancsak Jókainak dohány utcai lakásán Petőfi, Vasvári, Bulovszky és Jókai arra a kérdésre: „Mit kíván a magyar nemzet?” megfogalmazták azt a 12 pontból álló proklamációt, a mely reánk nézve éppen olyan megbecsülhetetlen és szent, mint akár a Szent-István alkotmánya, mert e 12 pont Magyarország második évezredének az alapja.

A kész proklamációt még a reggeli órákban egy asztal tetejéről olvasta fel Pilvax kávéházában Jókai s a riadó éljent, a tetszésnek örömkönyvek által kísért nyilatkozatait, a lelkesedésnek ama magasztos fokára emelte Petőfi-nek „Talpra magyar” kezdetű köiteménye, a mely lelkesedésnek fokán a „Népszava” valóban „Isten szava.”

Pilvax kávéházából, az egyetemi fiatalságot keresie fel a lelkesült csapat. Először az orvosnövendékekhez, majd a technikusokhoz mentek végre pedig a jogászokat kereste fel a felszaporodott tömeg. Mindenütt felolvasták a 12 pontot, mindenütt elszavalták a „Talpra magyart” s e költeménynek az utolsó sorainál, a szabadság e páratlan tárogatójának a végső hangjánál: mindenki esküre emelte a kezét.

Az esküre emelt kezeket meglátta az egész főváros, meglátta az egész ország s mintegy villanyütésre megmozdult minden kebelben a szív s az eszűt:

„A magyarok Istenére esküszünk,

Esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk,* Kárpátoktól—Adriáig visszhangozta minden ajk.

Az egyetemi ifjuság nevében Vidacs János felelt s a hatás — mit válaszával elért — rendkívüli volt.

„Menjünk a Cenzorhoz s irassuk alá vele a proklamációt és a „Nemzeti dalt!” kiáltá valaki.

„Cenzorhoz nem megyünk!” kiáltá vissza Petőfi. „Cenzort többé nem ismerünk, el egyenesen a nyomdába!”

Ez volt az első kalapácsütés, mely a szabad szó tömlőcének a lakatját érte.

Az ifjuság a hatvani utcába, a Landorer nyomdájába sietett, a mely előtt már ekkor együtt voltak az írók s a nemzeti színbáz tagjai. Petőfi Jókai, Vasváry és Vidacs rögtön lefoglalták a nép nevében a nyomdát s azonnal szedni és nyomni kezdték a 12 pontot s a „Nemzeti dalt.” A lelkes ifjuság maga ragadta meg a gépet,

maga hajtotta szakadatlanul a sajtó kerekeit, úgy hogy délfelé már ezrenként osztogatták a példányokat. Irányi mutatta fel az elsőt, s midőn ajkáról elhangzottak e szavak: „Ime a szabad sajtó első nyomtatványja,” az utcán várakozó néptömeg, — melyet Egressy, Degré, Sasváry, Jókai lelkesítettek beszédeikkel, — örömkialtásával betöltötte a várost s megingatta a zsarnokság falait.

Délután 3 órákor, mintegy tizezer ember gyűlt egybe a muzeum előtt s kijelentette, hogy ama reformokért, melyek a 12 pontban foglaltatnak, s a melyek felirat alakjában az országgyűlés elé terjesztendők, ha kell, a vérét s az életét is kész feláldozni. E kijelentés után a városházát kereste fel a néparadat, még pedig oly célból, hogy a 12 pontot tegye magáévá a polgárság is s egyesüljön a néppel.

Rövid eszmecsere után a polgárság nevében aláírta a proklamációt a polgármester s az alakból bemutatta az alatt álló sokaságnak.

Innen Petőfi vezérlete alatt Budára ment át a néparadat s a helytartó tanácstól, Tancsics Mihály politikai fogoly azonnali felszabadítását követelte, a mi teljesedésbe is ment. A rab író diadallal hozták át vállaikon Pestre. A helytartó tanács kiadta a rendeletet a katonaságnak a tétlenségre s eltörölte a cenzurát is.

Ime, ez volt s ilyen volt negyvenhat év előtt Márczius 15 ike! Így született meg a sajtósabadság, a mely leverte a szellem bilincseit, a mely a művelt népek közé emelt minket s a mely, hogy legdrágább kincse a magyarnak, azt legjobban bizonyítja Petőfi Sándor naplójának akkor jegyzett következő szavai:

„Szabadsajtó! . . . Ha tudnám, hogy a hazának nem lesz rám szüksége, szívembe mártanám kardomat s úgy írnam le haldokolva, piros véremmel e szavakat, hogy itt álljanak a piros betűk, mint a szabadság hajnal sugarai.”

Ma született a magyar szabadság, mert ma esett le a sajtóról a bilincs . . . Vagy van olyan együgyű, ki azt képzelje, hogy szabad sajtó nélkül lehet bármely nemzetnek szabadsága.

Óh szabadságunk, édes kedves ujszülött, légy hosszú életű e földön, élj addig, míg csak egy magyar él s ha nemzetünk utolsó fia is meghal, borulj reá szemfedő gyanánt . . . s ha előbb jön rád a halál, rántsd magaddal sirodba az egész nemzetet, mert tovább élnie nélkülöd gyalázat, veled halni pedig dicsőség!

Márczius idusa, magyar szabadság születésének szent napja, mely negyvenhat évvel ezelőtt elmúltál, jöjj segítségül a jelenkorinak, mely rászorul, minden elődeiél jobb n, a te pártfogásodra.

Negyvenhat évvel ezelőtt született örökkévaló nap, hagyományaidnak ereje hassa át a sziveket; emlékeztednek fehér galambja ihlesse meg a lelkeket. Te dicső márcziusi nap, mely 1848-ban, szabaddá tette az eszmét, a lelket és a testet e hazában, acélozd meg varázsoddal a mi ingadozó akaratumkat és ébreszd föl a mi szendergő lelkésedésünket, hogy a magyar nemzet dicsőséggel bevégezhesse, a mihez készül hozzáfogni: a szabad eszmék alkotásainak koronáját.

Szárnyaid elsőlebbenésére, óh Márczius 15-ike összcmlott a századok hármass korlátfalja, hogy ne legyen többé nemes, polgár, jobbágy; hanem legyen valamennyi egy szabadságra jogosított, egy hazaszeretetre kötelezett tagja a nemzetnek. Suhogtasd meg ez isteni szárnyakat fölöttünk is, az 1894-ik esztendő tizenegy rangosztály ketreccibe rekesztett és a cifra nyomorúság gúzsaiába kötözött szabad polgárai fölött!

Mikor, a te tavaszi szellődnek ébresztő fulvalma szerte áradt, — kiperzselte a csökönys önzést és életre hívta az önzetlen nagylelkűséget. A kiváltságoltak, az azóta méltatlanul annyiszor megalázott nemesek, a kiké volt a dicsőség, a hatalom és a szabadság, megosztották akkor mindeneket azokkal, a kiknek semmijök sem volt. Az égi tűz, mely delejes erődből felgyuladott, nem rombolt, nem pusztított; de fényének derűjével megvilágította az egek legfelsőbb egeit apostolokká avatta a rabszolgákat és szimbolikus ragyogással aranyozván meg a vértanúk bilincseit, templomokká szentelte a börtönöket.

Hadd piritson, perzseljen és égessen ez a tűz közöttünk ma is, hogy a szeretet vallásának kultusza mellett ne hirdessünk gyűlöletet s a lelkiismereti szabadság jótékony melegét az elfogultság emésztő tüze soha se váltsa fel.

Szólj, dicsőséges nagy nap, harsogjon szabad végig hegyen és völgyön: Osztatlan, egységes magyar haza szabad polgárai, én szültelek titeket szabadságra 46 évvel ezelőtt; én vezettelek és növeltelek titeket a szabadság termő földjeire és árnyas berkeibe, én, a ki vagyok 1848-nak márczius 15-ödik napja! Szeressétek hazátokat és tiszteljétek az Istent: de gondoltok meg, hogy a hazát szerető éppoly, mint Istent imádni, csak lélekben és igazságban lehet.

*

Van-e közöttünk, van-e e hazában olyan köszívű ember, a kinek a lelke mélyéig ne hatuának e bibliai ihletséggel irt s honszerelmet lehellő szavak? Vajjon ki ne adna igazat a dicső múlt lantosának akkor, a midőn e versét olvassa:

„Nagyapáink és apáink
Mig egy század elhaladt,

Nem tevének annyit, mint mi
Huszonnégy óra alatt."

Vajjon melyik magyar nem jönne megünnepelni március 15-ét a haza oltárán akkor, a midőn nincs államférfi, a ki el ne ismerné, hogy a jogegyenlőség, a szólás- és sajtószabadság nagy ünnepe ez! Vajjon ki ne fogadná meg közülünk, ki ne fogadná meg e haza fiai és polgárai közül, hogy nemzetiségünkől s nyelvünkől többé nem engedjük magunkat megfosztani s ha másként nem lehet, vérünk és életünk árán akadályozzuk meg azt, hogy:

„Ki nekünk köszönni sem tud, a kit nem ismerünk, E tejjel mézzel jolyó hazát, az ossza meg velünk!”

Oh szabadság, egyenlőség, testvériség örök emlékü napja Te! Mily szavakkal üdvözlünk mi, mit mondjunk még rólad szépet, magasztosat mit négy évtized óta el nem mondtak volna már! Avagy nem szebb, magasztosabb vagy-e Magad, mint a legékecsőbb szó?! Hiszen nincs nemzetünk történetében fényesebb lap, mint az amelyen Te irva tündökölsz. Hiszen nincs a magyar szívben drága emlékednél szentebb érzés és nincs kincsünk nagyobb, mint a mit Töled nyerünk!

Te visszaadtad a sajtó szabadság hatalmával e nemzetnek a hatalmát, hogy hazája fölött önmaga legyen az ur; Te a törvényt egyformán törvényyé tetted, mindenki számára, aki e hazában él. Te megszüntetted ama szégyenteljes viszonyt, mely úr és jobbágy közt századokon át főmállta. Te egyesítetted a két testvér magyar hazát s a saját kezünkbe helyezted védelmét!

Te lemorzsolad kezünkről a békót s letörölted arcunkról a szégyenpirt. Te hősokeket teremtél a gyermek ifjakból s világra szóló dicsőséget szerezteél nekünk. Te kibékítetted nemzetünket koronás fejével s a nemesség azon magasztos polcára emeltél, a melyen a szabadságból egyenlő és testvéries részt adhattunk vallás-, faj- és osztálykülömbőség nélkül mindenkinek; amely polcon az áldást, a szabadság áldását kiterjeszthettük határainkon túl is s alkotmányt szerezhettünk a szomszéd nemzeteknek, csak azért, hogy közörműben testvéreileg összeöllekezhesse velünk.

Mily dicső, mily magasztos még pusztá gondolatnak is!

Oh hogyne ünnepelnék mi meg Március 15-ke ma és örökké Téged! Hiszen eseményeidre gondolva, magasztosulva érezzük szívünket s háláérzettel emlékezünk vissza nagyokra, kik e drága kincseket nemzetünknek megszerezni segítének. — Oh, hogyne ünnepelnék mi meg Március 15-ke ma és örökké Téged, hiszen emléked reménnyel tölti el szívünket s bizni, hinni tanít a jövőben!

Az a hon, melynek népe annyit fáradozott annyit küzdött a szabadságért, mint a magyar az a hon, amely ezer év viharai között megállott, miként a szirt; az a nép melyet a „vad tatár Khán xerxesi tábora” s „Mohamednek napkeletet leverő hatalma” a pártusák dacára nem birt megsemmisíteni az a nép, melynek kebeléből a tigris jellemű Karaffák és Haynanok sem tudták kiirtani a bonszerelmet; az a hon s az a nép nem vesztet el addig, a míg megdicsőült nagyjai iránt háláérzettel s kegyelettel viseltetik, amíg a szabadság, az egyenlőség s a testvériség ünnepét, nemzeti ünnepként ünneplí.

Am zuduljon ránk még egyszer az éjszaki fergeteg; mardoszanak az önkeblünkön táplált elemek, nem félünk, nem remegünk, mert mi:

„A magyarok istenére esküszünk,

Esküszünk, hogy rabok többé nem leszünk,”

hogy Téged Március 15-ke az idők végeig megünnepelünk!

M i u j s á g ?

— **A szarvasi takarékpénztár** által kibocsájtandó újabb részvényekre az aláírások nagyban folynak annyira, hogy egyes gazdák nemcsak hogy 50--25 db. részvényre előjegyeztek, hanem azoknak árát rögtön le is fizették teljesen. — Ily nagy érdeklődés mellett biztosra vehető, hogy a részvények az előjegyzésre kitűzött határidőig — mártius hó 15-ig — túl lesznek jegyezve. Előjegyezni még folyton lehet a szarvasi takarékpénztár helyiségeiben.

— **Nemeslelkű adomány.** A jótékonyaságáról ösmert grófi család egyik tagja, méltóságos *Gróf Bolza Antal* úr boldogult neje emlékeztére *száz forintos* kegyes adományt küldött alólírothoz a „szarvasi nőegylet” részére, melynek a boldog emlékeztető urnó alapító tagja és elnöke volt. — Kedves kötelességemnek tartom méltóságos *Gróf Bolza Antal* úruak nemeslelkű kegyes adományaért a „szarvasi nőegylet” nevében a nyilvánosság előtt is szíves köszönetet mondani! *Pokomándy R. Mari* nőegyleti pénztárnok.

— **A szarvasi izraelita ifjuság** — mint halljuk — a helybeli izr. iskola könyvtára javára a „Bárány” szőlőda nagytermében f. hó 24-én táncmulatságot rendez.

— **Március 15.** A 48-as és függetlenségi párt helyiségeiben március 15-én társas vacsora rendeztetik, melyre a párt tagjai meghívattak.

— **Kenderáztató.** A szarvasi kenderáztató műszaki felvétele elrendeltetett.

— **Számadás vizsgálat.** Az 1893. évi községi számadások felülvizsgálata serényen folyik.

— **Városunk** a közbirtokossággal kötött egyesség végrehajtásához szükséges kölcsönnek felvehetése iránti kérelmének a törvényhatósági közgyűlés helyt adott.

— **Elfoglalt hivatalok.** Dr. Bartóky József a vármegyén elfoglalta főjegyzői állását. Dr. Bodoky Zoltán is elutazott járása székhelyére Orosházára, a főszolgabírói hivatal vezetésére. Csák György kir. pénzügyigazgató szerdán érkezik új székhelyére, Gyulára és veszi át a hivatal vezetését.

— **A hesseni légy Békésmegyében.** Krecsmárk János szarvasi főszolgabíró táviratilag jelenti be az alispáni hivatalhoz, hogy járásában a hesseni légy észrevehetően mutatkozik. A földmívelési miniszter sürgősen rovarügyi szakértőjét, Sajó Károlyt küldte le, hogy vizsgálatai tárgyává tegye a közgazdaságilag veszedelmessé válható rovar. A gyomai főszolgabíró is küldött jelentést, mely azonban arról szól, hogy járásában a hesseni légy eddigelé kis mértékben mutatkozik.

— **A gyulai kir. pénzügyigazgatóság** vezetőjévé Csák György pénzügyi tanácsos miskolci kir. pénzügyigazgató neveztetett ki.

— **Öngyilkosságok.** Mezőtúron az elmúlt héten két öngyilkosság és egy öngyilkossági kísérlet történt. Ugrai Ilona 16 éves hajadon gyufaoldatot ivott. A gyorsan alkalmazott orvos, segély azonban megmentette a haláltól. Balázs Pálné szül. Molnár Rozália 27 éves tanyai lakos életunságból a konyhában egy faszegre vízmerítő kötéllel magát felakasztotta s mire a férje hazament ki is szanvedett. Biró Klára 50 éves szintén tanyai lakos gyógyíthatlan betegség miatt egy nagy kést szurt a gyomrába melynek következtében meghalt.

— **Gyula ideiglenes rendőrkapitánya.** Tallian Béla főispán Zöldy Géza drt, Gyula város ügyészt a rendőrkapitányi teendőkre ideiglenes vezetésével megbízta.

— **Országos vásárt kérnek.** Körös-Tarcsa község előljárósága a kereskedelmi miniszterhez kérvényt intéz, engedné meg a községnek, hogy február, június, október és december hónapokban országos vásárt tarttasson.

— **Mozgósítás.** A mozgósítás híre, mely egy szerbiai kaboru fantasztikus hírlelésére jónak mutatkozott, nálunk is kísért. Feher váry honvédelmi miniszter ugyanis utasítja a békésmegyei főszolgabírákat hogy a mozgósítás szakszerű végrehajtása tekintetében a községi jegyzőkkel és előljárósági tagokkal kölcsönös megbeszéléseket és illetve szóbeli tárgyalásokat folytassanak.

— **A gunár ölte meg.** Gálík András dobozmegyeri gazda és felesége pénteken délután rövid időre eltávoztak hazulról és a kis három éves Judit leányu-

kat felügyelet nélkül hagyták a konyhában. Az udvaron levő gunár-liba ezalatt betévedt a konyhába s a kis leánykát annyira megcsipkedte, hogy midőn a szülők hazaértek, gyermeküket halva találták.

— **Rendőri hírek.** A közelmúlt országos vásár alkalmával a következő egyének kísértettek be a rendőrségre s tétettek ártalmatlanná a nagy közönségre nézve Fauris Sándorné sz, V. Szabó Mária mezőtúri, Sztojko János és ennek neje Sz. Lakatos Rózsa hmvásárhelyi, Buglovics Mátyásné sz. Lakatos Anna és Kolompár Boris zentai, továbbá Balogh Ágnes sztandársi illetőségű cigány nők kik is miután őket elkövetett büntettek nem terhelték s mint hogy rendes személyes igazolási jeggyel ellátva voltak f. hó 26-án szabadon bocsájtattak s városunkból kimenni utasítottak.

— **A branyickói pap háza.** Erdősi Imrénak a 48-iki dicső szabadságharcban nagy hírnévre jutott hős papnak, Li Branyickónál keresztelt a kezében a hadsereg élén lelkesítve és buzdítva vezette honvédeinket a csatába, szülőházát Nyitra Zsámbokrétén emléktáblával jelölik meg. Az emléktáblára, melynek költségét közadakozás útján iparkodnak összehozni, a következő sorok vannak bevésvé:

Harcz riadalma közt legelől járt ő a keresztrel,

Hősi nevével, őh honf! emelj kalapot.

Szolgált Istennek s csatáikon kiadva honának,

Megkoszoruzta nevét hala s igaz kegyelet.

— **Gazdászati és kertészeti díszmü.** Valóban joggal nevezhető ennek a Mauthner Ödön budapesti magkereskedő ez idei főárjegyzőke, a melyet gondos és kitünően tájékoztató szerkesztésű **szövege** mellett a számos fekete ábrákat nem is tekintve ragyogó színnyomatu 90 műlap díszít. Mauthner a múlt nyáron Amerikában járt és az ottani növénytermelő körök nagy haladottságot tanúsító munkáját tanulmányozva, rájött hogy mennyire célszerű lesz hazánkban is természetű színekben mutatni be a közönségnek a terményeket. Ezen káprázató csinnal kiállított tájékoztató mű a növények ismerete tekintetében nagy átalakulásokat van hivatva előidézni. Ha szép növényt ismertünk látásból, beszerezni óhajtottuk volna, de nevét esetlegesen nem tudtuk. A Mauthner árjegyzőke alapján azonban a természetű színezés nyomán ráismerünk és nevét, leírását sőt számtalannak tenyésztési módját is megtanuljuk e díszmüből. Mauthner 184 oldalú katalógusa természetesen csak azoknak, kik rendelkezéssel megfizetni óhajtják a céget, kívánatra ingyen és bérmentve megküldetik.

Budapesti levél.

Küszöbön a tavasz, ha ugyan tél nem lesz belőle, s az idej tavaszias tél után s virágtalan vasárnap után alighanem fehér husvét következik; de azért az idők folyása meg nem akad, az emberek tevékenysége ép úgy felpezsdül márczius idusán, mint más években szükségleteiről ép úgy gondoskodik az ünnepekre mint más husvétkor, tudvágyát ép úgy óhajtja kielégíteni mindenről a mi új, jó és czélszerű mint mindig. E czélből közöljük t. olvasóinkkal mindazt mit érdeklükben ez idő szerint megismertetni fontosnak tartunk.

Első mindig az egészség fentartásának ügye. Ebben az irányban egy nagyon czélszerű, közkincsnek nevezhető új találmányra hívjuk fel t. olvasóink figyelmét, Ez Lux és Utasi gyógyszerészek Ricinus-cukorkája. Tudvalevő, hogy a ricinus olaj a legjobb hashajtó, azonban émelyítő ize miatt kellemetlen bevenni. Lux és Utasi észszerűen, cukorba keveri a ricinus-olajat, úgy hogy azt nyálaknsággépen eszik a gyermekek nem is sejtve, hogy orvosság van benne. Meg a felnőtteknek is kellemesebb ily alakban az egészség, helyre állítására esetleg szükséges ezen gyógyszer, melynek kitünő voltát legjobban igazolják a következő bizonylatok: Tek. Lux és Utasi okl. gyógyszerész uraknak. Tisztelt gyógyszerész úr! Kegyed kívánatára a ricinus-olaj cukorkákat, a melyeket készített, kórórámban alkalmaztam; a betegek ziviesen vették és kellemes ízűeknek találták, hatásuk pedig egészen kielégítő volt. Hasonlóképen megkísérlettem a kegyed által készített kreosotlabdacsokat, ezek úgy destillált vízben, mint sósavanyaggal savított vízben gyorsabban oldódtak, semmint a Jasper-féle kreosot-labdacsok s a betegek által jól türettek el. — Budapest, 1893. december 16. Korányi Frigyes s. k. e. tanár. — Továbbá: Az önök által készített Ricinus-olaj cukorkák a „Stefánia”-gyermekkorházban hosszabb időn át adagoltattam és azokat a gyermekek szivesseu vették be, hatásuk

pedig kitünőnek bizonyult. Tisztelettel Stefánia-kórház igazgatója. — A Lux és Utasi-féle ricinus-czukorkák minden gyógytárban kaphatók, egy doboz ára 12 drbbal 30 kr., egy doboz 6 darabbal 15 kr. — E czég különlegességei ezenkívül a Xyris arczpor 1 doboz 80 kr., továbbá a Borgia-hajszesz, melynek jóságát legjobban bizonyítja a gyakori újrarendelés, 1 üveg 60 kr.; különféle szoba-illatok, 1 üveg 50 kr.; valódi angol parfümök kimérve is kaphatók, 1 deka 40 kr.

A villamvilágítás általános és közérdekű kérdéssé vált ma már egész hazánkban; minden jelentékenyebb városban, hol a közmegevilágítás ügye még a régi és gyarló petróleum-lámpákra szorítkozik, a légszuszvillágítási módszer átgrásával egyenesen a villamvilágításra térnek, sőt ahol légszusz van, ott is. És ahol a villamvilágítás berendezéséről van szó, ahol jó, megbízhatónak elismert s e mellett jutányos berendezést óhajtanak nyerni, forduljanak ebbeli szándékuk teljesítéséért a Siemens és Halske világhírű czég budapesti telephöz (Kerepesi-ut 8. sz.) Itt kész tervezetet, költségvetést és minden szükséges felvilágosítást nyernek a helyi viszonyoknak megfelelő legczélszerűbb berendezésre nézve. E czég számtalan villamvilágítást rendezett már be hazánkba, s köztudomásu, hogy az általa eszközölt villamvilágítás-berendezések mindenütt zavartalanul működnek. A Siemens és Halske czég raktáron tart ezenkívül minden alkatrészt s a világító készülékek legalkalmasabb eszközeit, lámpákat, csillárokat és díszlámpákat. Köztudomásu az is, hogy a villamosság terén a Siemens és Halske czég foglalja el az első helyet az egész világon s budapesti telepe teljesen méltó a bizalomra.

A gazdaközönség s a városi hatóságok kiváló figyelmébe ajánljuk az aszfaltburkolatot. Alig létezik ma már oly egyén, a ki ezen burkolatot ne ismeré. Az aszfalt-burkolat évről-évre több tért hódít, az aszfalt-járda átalakítja a városok kinézését, gazdaságokban pedig: magtárak, istállók, folyosók, konyhák, burkolására a legczélszerűbb, a legtartósabb és így aránylag a legolcsóbb anyag. Újabb időben igen gyakran alkalmaztatik: tantermek, folyosók, kapualjak s templomok burkolására; nedves lakások, pinzék száraztátételére pedig az egyetlen féltetlen megbízható anyag. A magyar asphalt részv.-társaság. Budapest Andrassy-út 30. sz., mely az aszfaltot saját biharmegyei bányáiban termeli, ma már az ország minden részében utalhat ily munkákra s költségvetés árjegyzékkel készséggel szolgál.

Mindenkinek szüksége van gazdasági eszközökre, vagy szerszámok, sajjak, vízmentes ponyvák, tizedes mérlegek, szerszámgépek, műszaki cikkek, kazánfelszerelési, fem és vasárúk, háztartási eszközök, konyhafelszerelésekre, mosogép, mangorló vagy facsarógépre, mindezen tárgyakat legjobb kivitelben jutányos árak mellett Geittner és Rausch budapesti czég központi üzletében, Andrassy-út 8. szám alatt lehet beszerezni, hol mindig legelőbb található meg mindaz, mi e szakban új és czélszerű. Háztartási és konyhafelszerelési cikkekből és egyéb házi szükségleti tárgyakkól e czég nagy és választékos raktárt tart s menyasszonyi kelengyék ezen czégnél legelőnyösebben rendelhetők meg. A tejjgazdasághoz szükséges eszközöket, tejszálító kannák, tejhűtő-gépek, fejőszil'ék, tejbödönök stb. ezen üzemhez szükséglegendő tárgyakat nagy választékban raktáron tart, kertí szerszámokat, valamint szőlőtulajdonosok részére Peronospora-fecskendőköt és permerezőket legjobb kivitelben szállít, vidéki megrendeléseket pontosan és legjutányosabban foganatosít. Különösen felhívjuk t. olvasóink figyelmét a Geittner és Rausch czég számtalanszor kitüntetett saját gyártmányu tüzi fecskendőire, tűzoltó egyéni felszereléseire, házi és gazdasági kutaira s minden czélra szolgáló szivattyura, valamint saját gyárában előállított malomkőkészítményeire.

Az építető közönség és az építész urak különös figyelmébe ajánljuk Walla József cementáru-gyárát és építési anyagok raktárát (Budapest, VII., Rottenbiller-utca 13). Legnagyobb készlete van itt: cement és mozaiklapoknak, keramikkelheimi és mettlachi lapoknak, terracotta-építési díszítmények, asphalt-tető és elszigetelő lemezek, tűzálló téglák, keménytoldalakok, kőagyagesővek, fős (gypsz) és nádfonatnak. Mint a hírneves gartenauai cementgyár főraktárosa, a legjutányosabb árak mellett szállít portland és román-cementet a legjobb minőségben, A czég vállalkozik mindenféle cement-munkák elkészítésére is, nevezé-

tesen: granitterazzo, betonrozások, csatornázások, készítésére, valamint az általa szállított mindennemű burkolati lemezek lerakását is elvállalja; az elvállalt munkákat szakértelemmel végezteti és azok tartósságáért kezességet is vállal Walla József jó hírneve országszerte ismeretes, végzett munkái és vállalatai teijes megelégedést nyertek mindenütt, cementáru-gyára és építési anyagok raktára a legnagyobb és egyetlen a maga nemében s a megrendeléseket legjutányosabban képes eszközözni nagyszabású berendezésével fogva. Díszesen kiállított képes árjegyzékét a czég kívánatra ingyen és bérmentve megküldi.

A háztartásban és gazdálkodásban fontos szerepet játszik ruháink gondozása és minél hosszabb időn át használhatóvá tévése. Sokszor meg szilárd szövétu ruháink megfakulnak vagy színüket veszítik, ezeket műfestés által lehet nemcsak használhatóvá, de arújhöz egészen hasonlóvá is tenni. E czélra legjobban ajánlhatjuk Berkecz István selyem és kelme-festőt Budapest, belváros, Rózsa-tér 3. sz., hol mindennemű szövetek, ruhák (fejtetlen állapotban is) és bármennemű apróságok igen szépen és igen olcsón tetszés szerint színre festetnek. Berkecz István festőüzlete saját házában (IX., Ferenczváros, Kinizsi-utca 14.) gőzre van berendezve s egyedül van Budapesten világkiállítási érmekkel kitüntetve. Vidékre árjegyzékét bérmentve küld, melyben világosan olvasható, hogy a kelmét milyen szín s mily áron lehet megfesteni. Berkecz István egyszersmind vegyileg mos, tisztít mindennemű ruhakelméket részben és egészben is, névleg: selyem, crep, atlasz, terno, cachemir, deleny, fehér vagy bármily színes kelméket, szőr és félszőr szöveteket stb., posztókat, butorkelméket, függönyöket, csipkéket és apróságokat a lehető legolcsóbb árért.

A Budapestre utazó vidéki közönségnek legmelegebben ajánlhatjuk özv. Walteré „Fehér ló” szállodáját a kerepesi-uton, mint olcsó és tiszta, kényelmes és csendes cthont nyújtó helyet. A tulajdonosnő személyes felügyelete és gondoskodása mindenre kiterjed s a legszigorubb rendet és a legnagyobb megelégedést biztosítja. A szálloda udvara tágas egészséges levegővel bir; kapuja előtt van a közúti vaspálya megálló helye s így a város minden részébe olcsón lehet közlekedni; étteremben izletes ételek és legjobb borok jutányosan számittatnak: szobaárai pedig a legmérsékeltébbek.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1893. május 1-től kezdve.

Szarvas-Mezőtúr

7415. v.	7411. v.	7413. v.
Szarvas indul: 9:45 éjjel	9:33 d. e.	1:55 d. u.
Mező-Túr érk:	4:35 "	10:19 "
		2:41 "

Mezőtúr-Szarvas,

7416. v.	7412. v.	7414. v.
Mező-Túr indul: 7:47 d. e.	12:35 d. u.	4:58 d. u.
Szarvas érk:	8:33 "	1:21 "
		5:44 "

Arad-Budapest.

601. gy.	603. sz.	605. sz.
Arad indul: 8:20 d. e.	1:25 d. e.	9:45 este
Csaba érk:	9:20 "	12:58 d. u.
		11:30 "
" indul:	9:25 "	1:23 d. u.
		11:45 éjjel
Mező-Túr érk:	10:29 "	2:51 "
		1:29 "
" indul:	10:30 "	2:59 "
		1:33 "
Szolnok érk:	11:15 "	4:05 "
		2:45 "
" indul:	11:22 "	4:20 "
		3:00 "
Budapest érk:	1:20 d. u.	7:25 este
		6:30 reggel

Budapest-Arad.

602. gy.	604. sz.	606. sz.
Budapest indul: 1:55 d. u.	10:00 este	d. e. 1:8
Szolnok érk:	3:53 "	11:04 "
		1:07 éjjel
" indul:	4:02 "	11:14 "
		1:37 "
Mező-Túr érk:	4:47 "	12:18 "
		2:46 "
" indul:	4:48 "	12:25 "
		2:49 "
Csaba érk:	5:52 "	1:53 "
		4:17 "
" indul:	5:57 "	1:13 "
		4:37 "
Arad érk:	6:57 este	3:50 "
		6:00 reggel

(Érvényes 1893. november 25-től.)

Szarvas-Mezőhegyes.

Szarvas	ind. reggel 4:10 p.	d. u. 1:43 p
Csaba. üd	" "	4:34 p. — —
Kis-Szénás	" "	5:08 p. d. u. 2:45 p
N.-Szénás	" "	5:44 p. d. u. 3:25 p
Oroszlána	" "	6:27 p. d. u. 4:13 p
Kardoskut	" "	6:52 p. d. u. 4:38 p
Tét-Komlós	" "	7:25 p. d. u. 5:11 p
Ambrózfalva	" "	7:39 p. d. u. 5:25 p
Pitvaros	" "	7:57 p. d. u. 5:54 p
Mezőhegyesre	érik.	8:11 p. d. u. 6:08 p

Mezőhegyes-Szarvas.

Mezőhegyes	ind. délelőtt 9:34 p.	este 7:05 p
Pitvaros	" "	9:54 p. este 7:24 p
Ambrózfalva	" "	10:07 p. este 7:37 p
Tét-Komlós	" "	10:30 p. este 8.— p
Kardoskut	" "	10:56 p. este 8:28 p
Oroszlána	" "	11:60 p. este 8:50 p
N.-Szénás	" "	12:19 p. — —
Kis-Szénás	" "	12:28 p. — —
Szarvasra	érik.	1:42 p. — —

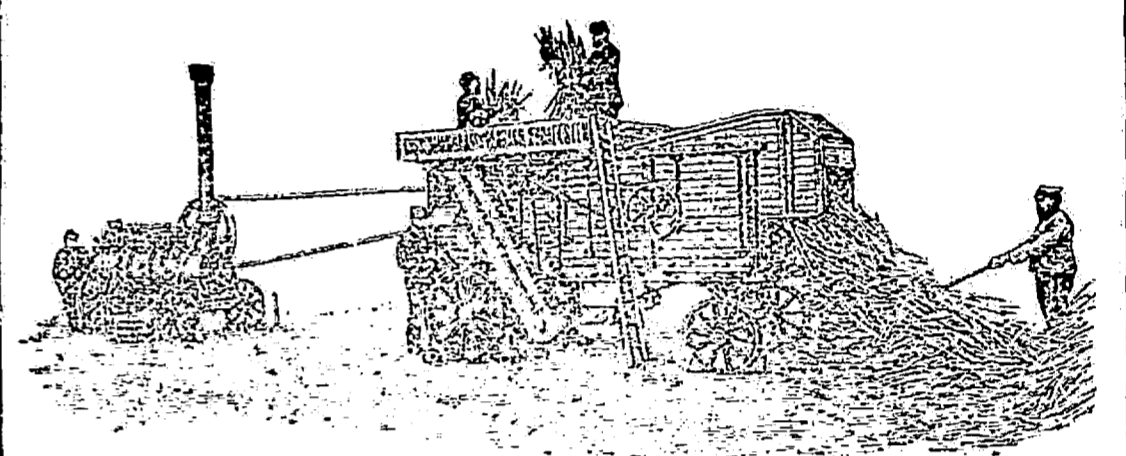
Oroszlána-Szarvas.

Oroszlána. ind. reg.	6:25 p.	N. Szénás. ind. reg.	7:25 p
Kis-Szénás "	8:11 p.	Szarvasra érik.	8:59 p

Felkeltő szerkesztő: DEUTSCH ARTHUR.
Kiadó és tulajdonos: SAMUEL A.

HIRDETÉSEK

Összes gazdasági gépek
elsőrangú minőségben.

saját HAZAI gyártmány

Közvetítő feltételek
Gőzcsepplőgépek
Legjutányosabb árak!

Rövidített levelezim;
Gazdasági gépgyár, Budapest

ELSŐ MAGYAR

Gazdasági gépgyár részvény-társulat.

Gyártelep: KÜLSŐ VÁCZI-ÚT 7.

A Borris-féle uradelmak igazgatóságának Eckendorfban (Észak Németország) tudomására jöven, hogy eckendorfi répamag több helyről mint eredeti vagy javított ajánlatik. Kötelességének tartja tehát nevezett igazgatóság a gazdaközönség érdekében köztudomásra hozni, hogy

EREDETI ECKENDORFI

takarmányrépa-mag

valódi minőségben

Ausztria-Magyarországban csakis

MAUTHNER ÖDÖN

magkereskedésében

Budapesten

kapható, amennyiben az eckendorfi uradelmak mint ez évben úgy 1898. évig csak egyedül ezen czégnek fognak répamagot szállítani, mely czég az erre vonatkozó árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve megküldi.

Megjelent: 21

FROMMER A. HERRMAN utóda
mag- és növénykereskedése
Budapest.

Fióküzlet: Főüzlet:

VI., Andrásy-ut 1. sz. V., Tükör-utca 5. sz.
diszes tavaszi főárjegyzéke.

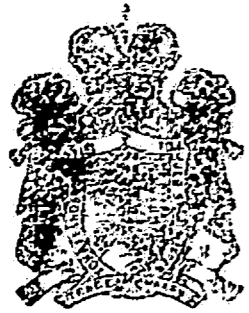
Kívánatra ingyen és bérmentve küldetik
meg.

Magasan koncentrált

MÜTRÁGYA

egyedüli főraktára.

Ingyen melléklet minden rendelmenyhez.

A mai járványos
influenza

ellen
legbiztosabb gyógyszer

Tokaji Cognac

amely a Nagyméltóságú Miniszterium
által

állam kedvezményben
részesített

Első tokaji cognac-gyár az egyedüli,

mely minőségre nézve a legkitünőbb
francia gyártmányokkal egyenértékű
terméket producal.

E pártolást érdemlő honi gyártmányt
mindenkor raktáron tartom és gyári
áron árusítom.

Szíves megbízásait kéri

kiváló tisztelettel

Kmetz Mihály

B. SZARVAS.

Csak akkor valódi hamisítatlan, ha a
palack sértetlen beáztatott dugasszal, ólom
zárral és TOKAJ VÁROS CIMERÉVEL van
ellátva.

PSEPHOFER J.-féle

gyógyszertár,

Bécsben, I. ker. Singerstrasse 15. sz. a. Zum goldenen reichsapfel.

Vértisztító labdacok. ezelőtt általános labdacok neve alatt; ez utóbbi
nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacok cso-
dás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labdacok általános el-
terjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitünő háziszerből készlet nem volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacok háziszereül ajánlatnak és ajánlatnak minden oly bajok-
nál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epe-zavarok, májbajok, kólika, vér-
tolulások, aranyér, béltéltenség s hasonló betegségeknel. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitünő
hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajoknál is: így sápkórnál, idegességből származó
fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacok oly könnyen hatnak, hogy a legcsekélyebb fájdalmakat
sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, (e még gyermekek által is minden ag-
godalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálairatból, melyet e labdacok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb be-
tegségük után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat em-
litünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacokat egyszer használta, meg vagyunk
győződve, hogy azokat tovább fogja ajánlani.

Köln, 1893. április hó 30-án.

Tisztelt Pserhofer ur! Legyen oly szives és
küldjön nekem ismét 15 tekeretet az ön fölü-
mulhatatlan vértisztító labdacsaiból utánvétellel.
Fogadja ezton is a legmélyebb köszönetemet
labdacsa csodahatásáért.

Maradok teljes tisztelettel Pawlistik Ferenc,
Köln, Lidenthal.

Hrasche, Földnik mellett, 1887. szept. hó 12-én.

Tekintetes ur! Isten akarata volt, hogy az
Ön labdacsa kezeim közé kerültek, melyeknek
hatását ezen megírom: Én gyermekagyban meg-
hültem, olyannyira, hogy semmi munkát sem vol-
tam többé képes végezni és bizonyára már a hol-
tak közt volnék, ha az Ön csodálatra méltó lab-
dacsa engem nem mentettek volna meg. Az Isten
áldja meg Önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam
van, hogy ezen labdacok engem is tökéletesen
kifognak gyógyítani, a mint már másoknak is
egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak.

Knific Teréz.

Bécs-Ujhely, 1888. november 9-én.

Mélyen tisztelt ur! A legforróbb köszönetem
mondom ezennel Önnek 60 éves nagynénem
nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomor-
hurutban és vízkórságban, már életét is megunta,
melyről egyébként le is mondott, midőn véletle-
nül egy dobozt kapott az Ön kitünő vértisztító
labdacsaiból s azoknak állandó használata foly-
tán tökéletesen kigyógyult.

Legfőbb tisztelettel Weincettel Josefa.

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1889. márc. 27-én.

Tekintetes ur! Alulírott ismételtén kér 4
csomagot az Ön valóban hasznos és kitünő lab-
dacsaiból. El nem mulaszthatom legnagyobb elis-
merésemet kifejezni ezen labdacok értéke felett
és azokat, a hol csak almam nyílik a szevedő-
nek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálairat-
tom tetszésszerinti használására Önt ezennel fel-
hatalmazom.

Teljes tisztelettel Hahn Ignác.

Gotschderf, Szilézia, 1888. okt. 8-án.

T. ur! Felkérem, miszerint az Ön vértisztító
labdacsaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni
sziveskedjék. Csakis az Ön csodálatos labdacsa-
nak köszönhetem, hogy egy gyomor-bajtól, mely
engem 5 éven át gyötört, megszabadultam. Ezen
labdacok nálam sohasem fognak kifogni, s mi-
dön legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok
tisztelettel

Zwickl Anna.

Ezen vértisztító labdacok csakis a **Pser-
hofer J.-féle**, az „**arany birodalmi almá-
hoz**” címzett **gyógyszertárban Bécsben
I. Singerstrasse 15. sz. a.** készítettnek va-
lói minőségben s egy 15 szem labdacot tartal-
mazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6
doboz tartalmazzatik, 1 frt 5 krba kerül; bér-
mentetlen utánvételi küldésnél 1 frt 10 kr. Egy
csomagnál kevesebb nem küldetik el.

Az összeg előbbeni bekiadásánál (mi legjob-
ban posta-utalványon eszközöltetik) bérmentes
küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 cso-
mag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 cso-
mag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10
csomag 9 frt 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedtségük következté-
ben ezen labdacok a legkülönbözőbb nevek és
alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében
kéretik **csakis** Pserhofer J.-féle vértisztító lab-
dacokat követelni és csakis azok tekinthetők
valódiaknak, melyeknek használati utasítása a
Pserhofer J. névalírással fekete színben és min-
den egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vör-
s színben van ellátva.

Amerikai köszvénykenőcs,
gyors és biztos hatása legjobb szer, minden
köszvényes és csúzos bajok, u. m.: gerinc-agy
bántalom, tagszagatás, ischias, migraine, ide-
ges fogfájás, fofájás, fülszagatás stb. stb. ellen
1 frt 20 kr.

**Tannochinin hajkenőcs Pser-
hofer J.-től** Évek hosszú sora óta valamennyi
hajnövesztő szer között orvosok által a legjobb-
nak elismerve. Egy elegánsan kiállított nagy
szelencével 2 frt.

**Általános tapasz Steudel tanár-
tól.** Űtés és szúrás által okozott sebeknél,
mérges daganatoknál, ujjkukac, sebes-, vagy
gyuladt-mell, vagy más ily bajoknál, mint ki-
tünő szer lón kipróbálva. 1 tégely 50 kr. Bér-
mentve 75 kr.

Fogbalzsam Pserhofer J.-től. Sok év
óta a fagyos tagokra és minden idült sebre,
mint legbiztosabb szer elismerve. 1 köcsöggel
40 krajcár. Bérmentve 65 kr.

Utifüvedv, egy általánosan ismert kitünő
háziszere, hurut rekedtség, görcsös köhögés stb.
ellen. 1 üvegsceke ára 50 kr., 2 üveg bér-
mentve 1 frt 50 kr.

Életessencia (prága csöppek) megron-
tott gyomor, rossz emésztés és mindennemű al-
teti bajok ellen kitünő háziszere. 1 üvegscevel
22 kr., 12 üveg 2 frt.

**Általános tisztító-só Bulrich A.
W.-tól.** Kitünő háziszere a rossz emésztés min-
dez következményei, u. m.; fofájás, szédülés,
gyomorgörös, gyomorhév, aranyér, dugulás stb.
ellen. 1 csomag ára 1 forint.

Angol csodabalzsam, egy üveg
50 kr., egy kis üveg 11 kr.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por
megszünteti a lábizzadást s az által képződő
kellemetlen szagot, épen tartja a lábballit és
mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy do-
bozzal 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Golyva-balzsam, kitünő szer golyva
ellen. 1 üveg 40 krajcár, bérmentes küldéssel
65 krajcár.

Helsó vagy egészség-só kitünő
gyógyszere, gyomor-hurut és minden a rendet-
len emésztésből származó bajoknál 1 csomag 1 frt.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül, az
osztrák lapokban hirdetett összes bel- és külföldi
gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak
és a készletben netán nem levők gyorsan és ol-
csón megszereltetnek. — Postai megrendelések a
leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzüsszeg
előre küldetik; nagyobb megrendelések utánvétellel
küldetnek. Bérmentve csakis oly esetben tör-
ténik a küldés, ha az összeg előre beérkezik,
mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékel-